

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

15 MEDI 2020

Adroddiad gan: Arwyn Thomas – Rheolwr Gyfarwyddwr GwE

Pwnc: Adroddiad Archwilio Mewnol Cyngor Gwynedd – Costau teithio GwE

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Rhoi sicrwydd i'r Cyd-bwyllgor fod GwE wedi cydymffurfio'n llwyr â pholisi Cyngor Gwynedd ar gyfer ad-dalu treuliau teithio, lle bydd swyddogion yn hawlio ad-daliad dim ond am nifer y milltiroedd busnes a deithir yn ychwanegol at nifer y milltiroedd a deithir rhwng y cartref a'r gwaith / y gwaith a'r cartref ar ôl ymgynghori ag adran Adnoddau Dynol (AD) Cyngor Gwynedd a dod i gytundeb llawn â'r adran honno. Ymhellach, i ddarparu sicrwydd bod GwE wedi mynd i'r afael â'r cam lliniaru a ddeilliodd o'r Adroddiad Archwilio Mewnol, sef 'Atgoffa rheolwyr i adolygu hawliadau treuliau teithio'.

2.0 Cefndir

2.1 Cyngor Gwynedd yw awdurdod lletyol GwE ac ef yw cyflogwr cyfreithiol staff GwE. Felly, mae staff GwE yn ddarostyngedig i delerau ac amodau cyflogaeth Cyngor Gwynedd.

3.0 Ystyriaethau

3.1 Mae GwE yn cydnabod ei gyfrifoldeb i sicrhau gwerth am arian yn ei holl weithgareddau, ni waeth sut y caiff y gweithgareddau hyn eu hariannu. Mae GwE wedi ymrwymo i fynd ar drywydd darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd fel rhan o'i waith strategol a gweithredol. Bydd GwE yn ceisio rhoi arferion da ar waith ynghyd ag ymgorffori egwyddorion

gwerth am arian yn ei holl weithgareddau, gan gynnal adolygiadau ar adegau addas er mwyn sicrhau y gellir dangos gwerth am arian.

3.2 Term yw 'gwerth am arian' a ddefnyddir i asesu a yw sefydliad wedi sicrhau'r budd mwyaf o'r gwasanaethau y mae'n eu caffael ac yn eu darparu, o fewn yr adnoddau sydd ar gael iddo. Efallai y bydd rhai elfennau'n oddrychol, yn anodd i'w mesur ac yn anniriaethol, a hefyd efallai y cânt eu camddeall. Felly, rhaid arfer barn wrth ystyried a yw gwerth am arian wedi cael ei gyflawni'n foddhaol, ai peidio. Nid yn unig mae'n mesur cost y gwasanaethau, ond mae hefyd yn ystyried cymysgedd o ansawdd, cost, defnydd o adnoddau, addasrwydd i'r diben, amseroldeb a chyfleustra er mwyn barnu a ydynt, gyda'i gilydd, yn esgor ar werth da. Yn aml, disgrifir yr arfer o sicrhau gwerth am arian mewn perthynas â thair elfen – sef darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd:

(i) darbodaeth – lleihau cost adnoddau ar gyfer gweithgaredd ('gwneud pethau ar gost isel');

(ii) effeithlonrwydd – cyflawni tasgau gydag ymdrech resymol ('gwneud pethau yn y ffordd iawn');

ac

(iii) effeithiolrwydd – y graddau y caiff amcanion eu cyflawni ('gwneud y pethau iawn').

3.3 Aethpwyd ati i ymgynghori'n llwyr ynghylch y trefniadau arfaethedig gydag uwch reolwyr adran AD ein hawdurdod lletyol. Nid oes yr un aelod o staff yn hawlio unrhyw filltiroedd o'u cartref; yn hytrach, o un o'r canolfannau a nodir.

3.4 Yn ogystal, trafodwyd a chytunwyd ar y trefniadau arfaethedig ym Mwrdd Rheoli GwE, a cynigwyd y canolfannau ychwanegol i ganiatau i'r gwasanaeth rhanbarthol weithredu yn fwy effeithiol drwy sicrhau bod GwE gyda phresenoldeb ymhob awdurdod lleol, yn enwedig wedi diddymu'r model hwb is-ranbarthol. Heb y cytundeb hwn ar waith, sy'n canitau i'r gwasanaeth weithio ar blatfform rhanbarthol llawn, byddai GwE hefyd wedi'i chael hi'n anodd iawn bod yn effeithlon ac yn effeithiol wrth benodi staff y dyfodol.

3.5 Mae'r polisi newydd wedi effeithio ar allu'r holl staff i hawlio costau teithio o'u cartref.

3.6 Confensiwn Fframwaith y Cenhedloedd Unedig ar Newid yn yr Hinsawdd – Tystysgrif Canslo Gwirfoddol. Cafodd 'Hinsawdd Niwtral Nawr' ei lansio gan y Cenhedloedd Unedig yn 2015 er mwyn annog pawb mewn cymdeithas i gymryd camau i geisio cael byd hinsawdd niwtral erbyn 2050, fel y nodir yng Nghytundeb Paris. Eisoes, mae GwE wedi cwblhau'r broses hon ar gyfer y teithio a wnaed gan y gwasanaeth. Rydym yn falch o ddweud ein bod bellach yn gwrthbwysu 77 tunnell o'n hól troed carbon a'n bod yn chwilio am ffyrdd i leihau hyn o fewn y gwasanaeth. Trwy arwain y ffordd yn hyn o beth, ein gobaith yw y gallwn godi ymwybyddiaeth ac ysgogi mwy o ymdrechion o ran cynaliadwyedd mewn ysgolion ar draws y rhanbarth.

4.0 Argymhellion

4.1 Gofynnir i'r Cyd-bwyllgor gadarnhau ei fod yn sicr bod GwE yn:

- dilyn y newid polisi gan Gyngor Gwynedd ers mis Gorffennaf 2018;
- cefnogi rheolwyr i adolygu hawliadau treuliau teithio

5.0 Goblygiadau Ariannol

5.1 Mae holl hawliadau'r staff yn berthnasol i leoliad dynodedig gwaith arferol. Mae hyn yn lleihau'n sylweddol yr hawliadau 'o'r cartref' a gâi eu caniatáu yn trafeylio i ysgolion ac ar fusnes arall GwE cyn mis Gorffennaf 2018. Roedd y polisi blaenorol yn nodi y gallai'r staff hawlio'u siwrnai lawn os oedd y siwrnai honno'n cychwyn ac yn gorffen yng nghartref y gweithiwr. Ar gyfer mwyafrif staff GwE, roedd hyn yn golygu eu bod yn hawlio'r milltiroedd llawn rhwng eu cartref a'r ysgol / busnes GwE ar y rhan fwyaf o ddiwrnodau. Ni nodir mai eu cartref yw eu gweithle arferol yn achos yr un aelod o staff. Mae hyn wedi arwain at leihau'r treuliau teithio rhanbarthol a gaiff eu hawlio yn erbyn y gyllideb graidd.

5.2 Mae'r ystyriaeth y mae angen ei rhoi i'r cynnydd sylweddol mewn cymorth, rhaglen waith genedlaethol Llywodraeth Cymru a'r angen i deithio'n helaeth y tu allan i'r rhanbarth yn ystod y cyfnod hwn o Ddiwygio Addysgol yn ei gwneud hi'n anodd iawn nodi'n benodol beth yw'r effaith ariannol ar y gyllideb.

5.3 Mae niferoedd staff GwE wedi gweld cynnydd o 8 i gefnogi agenda Ddiwygio Llywodraeth Cymru.

5.4 Mae GwE wedi tanwario'n gyson ar y gyllideb deithio graidd.

5.5 Wrth reoli'r gyllideb flynyddol a sicrhau gwasanaeth rhanbarthol cynhwysfawr, nid yw treuliau teithio wedi bod yn faes y mae'r Cyd-bwyllgor wedi'i dargedu wrth ofyn i GwE gyflwyno arbedion i'r gyllideb.

6.0 Yr Effaith ar Gydraddoldebau

6.1 Wrth roi'r polisi newydd ar waith (ar gyfer ad-dalu treuliau teithio, lle bydd swyddogion yn hawlio ad-daliad dim ond am nifer y milltiroedd busnes a deithir yn ychwanegol at nifer y milltiroedd a deithir rhwng y cartref a'r gwaith / y gwaith a'r cartref) trwy adolygu lleoliad gwaith swyddogol y staff, rhoddwyd ystyriaeth briodol i'r canlynol:

- y teithio sy'n ofynnol er mwyn mynd i'r afael â natur ranbarthol y rolau o fewn GwE;
- peidio â chyfyngu ar gyfleoedd i recriwtio darpar ymgeiswyr yn y dyfodol oherwydd eu hagosrwydd at ganolfannau.

7.0 Goblygiadau Personél

7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau personél newydd yn deillio o'r adroddiad hwn.

8.0 Ymgynghori

8.1 Ymgynghorwyd ag AD Gwynedd, Staff GwE a Bwrdd Rheoli GwE.

9.0 Atodiadau

- Atodiad 1 Yr adroddiad drafft a luniwyd ar gyfer y Cyd-bwyllgor, 22/05/2019
- Atodiad 2 Adroddiad Archwilio Mewnol Awdurdod Lleol Gwynedd

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Mae'n briodol i'r adroddiad yma ar weithrediad GwE ar argymhellion Pwyllgor Archwilio Gwynedd i ddod gerbron y Cydbwyllgor am ystyriaeth

Swyddog Cyllid Statudol:

Mae GwE wedi gweithredu'r camau y cytunwyd arnynt o'r adroddiad Archwilio Mewnol, i 'atgoffa rheolwyr i adolygu hawliadau treuliau teithio', sy'n amlwg yn ddefnyddiol i liniaru'r risg o wallau wrth brosesu. Bydd yr adroddiad hwn gan y Rheolwr Gyfarwyddwr yn rhoi hyder i'r Cyd-bwyllgor ynghylch trefniadau hawlio teithio GwE a lleoliadau gwaith arferol dynodedig y staff, sy'n adlewyrchu natur eu rolau arbenigol yn GwE.

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

22/05/2019

Adroddiad gan: Rheolwr Gyfarwyddwr GwE

Testun: Lleoliadau gwaith staff GwE

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Cyflwyno i'r Cyd-bwyllgor, i'w gymeradwyo, leoliadau gwaith staff GwE.

2.0 Cefndir

2.1 Cyngor Gwynedd yw awdurdod lletyol GwE; ac felly yn gyflogwr cyfreithiol staff GwE. Gan hynny, mae cytundeb cyflogaeth staff GwE yn seiliedig ar delerau ac amodau cyflogaeth Cyngor Gwynedd.

3.0 Ystyriaethau

3.1 Fel rhan o foderneiddio a diwygio'r amodau gwaith lleol gwnaed y newidiadau isod:

3.1.1 *Diddymu'r atodiad o 20% (1/5) yr awr i gyflog staff sy'n gweithio rhwng 8 a 10 y nos. O wneud hyn, yr unig daliad ychwanegol am weithio oriau anghymdeithasol o fewn y Cyngor fydd i'r unigolion hynny sy'n gweithio shifftiau nos h.y. ar ôl 10. Bu i 1,140 o staff y Cyngor hawlio'r lwfans ychwanegol hwn yn ystod 2016/17.*

3.1.2 *Addasu'r Cynllun Colled Ariannol (Gwarchodaeth Cyflog) o 3 blynedd ar sail 100% o warchodaeth i;*

(i) *Blwyddyn ar sail 100% o warchodaeth*

(ii) *Blwyddyn ar sail 50% o warchodaeth*

3.1.3 *Addasu'r polisi ar gyfer adhawlio costau teithio ble bydd swyddogion yn hawlio ad-daliad am nifer y milltiroedd busnes a deithir uwchben nifer y milltiroedd a deithir o'r cartref i'r gwaith/gwaith i'r cartref yn unig.*

3.1.4 *Lleihau'r taliad ar gyfer bod 'ar ddyletswydd' tu allan i oriau gwaith arferol h.y. y lefel uchaf o'r ddau daliad – a hynny o £265.88 yr wythnos ar hyn o bryd i £200 yr wythnos.*

3.2 Newidiadau 3.1.2 & 3.1.3 sy'n effeithio staff GwE.

3.3 Er mwyn paratoi ar gyfer gweithredu newid 3.1.3 ym mis Gorffennaf 2018, cadarnhawyd canolfannau gwaith y staff ac fe'u cymeradwywyd gan Gyngor Gwynedd. Roedd hyn yn dilyn cydweithio agos a derbyn cyngor gan Adran Adnoddau Dynol Gwynedd. Gweler rhestr o'r lleoliadau isod:

- Bae Colwyn
- Bangor
- Caernarfon
- Dolgellau
- Llangefni
- Pwllheli
- Ruthin
- Wyddgrug

4.0 Argymhellion

4.1 Gofynnir i'r Cyd-bwyllgor gymeradwyo'r adroddiad.

5.0 Goblygiadau Ariannol

5.1 Oherwydd natur rhaglen waith ranbarthol y staff a'r angen i deithio i Gaerdydd fwy a mwy yn ystod y cyfnod sylweddol hwn o Ddiwygio Addysg yng Nghymru, mae'n anodd iawn nodi beth yn union yw'r effaith ariannol ar y gyllideb.

5.2 Yng Nghynllun Busnes 2019-20, bydd GwE yn cynnal adolygiad o'i trefniadau gweinyddol a gwerth am arian. Yn ogystal, mae ein Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn adolygu'n gyson newidynnau sydd angen sylw wrth gynllunio a phroffilio ein cyllidebau.

6.0 Effaith ar Gydraddoldeb

6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau cydraddoldeb newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

7.0 Goblygiadau Personél

7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau personél newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

8.0 Ymgynghori sydd wedi digwydd

8.1 Mae Gwasanaeth Adnoddau Dynol Cyngor Gwynedd wedi bod yn cynnal trafodaethau efo cynrychiolwyr yr undebau cydnabyddedig er Hydref 2015. Yn ogystal, bu iddynt lythyru mwy na 6,000 o staff er mwyn ymgynghori'n uniongyrchol â'r gweithlu a'u gwahodd i gysylltu â'r Gwasanaeth Adnoddau Dynol gydag unrhyw ymholiadau neu sylwadau yn ymwneud â'r newidiadau arfaethedig.

8.2 Ymgynghorwyd â staff GwE.

8.3 Ymgynghorwyd â Bwrdd Rheoli GwE.

8.4 Cymeradwywyd y lleoliadau gwaith gan Cyngor Gwynedd.

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Swyddog Cyllid Statudol:

Atodiad 2 Adroddiad Archwilio Mewnol Awdurdod Lleol Gwynedd